

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

SZERKESZTOI SZÁLLÁS:

O-vár. Vizi-utca, 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. Vasárnap, Kedden, Csütörtökön és Szombaton.

Ara évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorát először 7 kr, másodszor 6 kr, harmadszor 5 kr. o. é. s minden hirdetés után 80 kr bélyegdíj. Előzetes a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, ápril 19-kén 1861.

A megyeszervezés kérdése. Midőn a magyar legislatio 1848-ban a megyék szervezetének a közszabadsággal összhangzásba hozatala végett egyelőre a pozsoni XVI. és XVII. törvényzikket hozta, nem állhatott szem előtt oly események bekövetkezésének lehetősége, melyek e fontos kérdés végleges megoldását ily messze hátravetették; midőn az említett XVI. törvényzikk 1. §-ban rendelkezett, hogy „a (független magyar) miniszterium a megyei szervezetnek népképviselőt alapján rendezéséről a legközelebbi országgyűlésnek törvényjavaslatot fog előterjeszteni”, ki gondolhatta volna, hogy az önkény anyagi hatalma által e miniszterium szabadulni kívánt, boldogító hatáskörétől megfosztatik, ki hitte, hogy a „legközelebbi országgyűlés” — daczára a királyilag szentesített pozsoni IV. törvényzikk 1. §-nak, mely rendel, hogy „az országgyűlés jövő évben évenként és pedig Pestre fog összehívati” — csak 11 évi despotismus, csak 11 évi önkényű törvénytapodás szomorú napjai után fog megnyilvánulni, mialatt a korszakban tán nem egy elvet túlszárnyal, a melyet akkor még szeretettel vallott magának az előrehaladott liberalismus!

Ezt csak a Mindenható, s tán azok sejtették, a kik a színpadok megül mesterségesen idézték föl a szenvedelmek kétségbeesett harczát; ama küzdelmet, a melyben a közös érdekek teljes félreismerésével a testvér a testvér élete ellen tört, a melyben az egyik fél lelkiismeretlenül felhasználta, s aztán eldobott eszköz, a másik a magasztos önvédelem becsületben elbukott mártírya volt.

Szomorú küzdelem, a melynek se az egyik se a másik fél nem vette hasznát, sőt maga az is kárát vallotta, a ki a coulisse-ák mögül eleintén hideg mosolylyal, aztán megszeppenve, s később magas áron vett diadalérzettel nézte a „játék” sikerét. A reactionról beszélünk, melynek egyedül rovandó fel minden, de minden, a mi jogelvitelünknek önkényű félbeszakítása következtében keserűséggel töltö el szíveinket, s alapjában megrendített egy birodalmat.

De midőn 1860 okt. 20-dikához érkezünk, egy méregdrágán szerzett ugyan, azonban nagy és becses tapasztalatot hoztunk magunkkal, azt t. i. hogy a magyar szent korona népeinek érdekessége nemcsak szemfényvesztő phrasis; hogy azok a szabadelvűeknek mondott 1848-iki törvények csakugyan egyedüli biztos alapjai a szabadság, testvériség és jogegyenlőségnek; s hogy általában a magyar politika elvei és végcéljai oly magasztosak, mikép azoknak támogatására teljes bizalommal és elszántsággal sietni minden érett, minden önérdekeit helyesen felfogó, s szabad fejlődés, biztonság és jólét után sóvárgó nemzetiségnek maga iránti első kötelessége!

A reactio megbukott hatalmának lidércnyomása alól menekülve, a Királyhágón inneni megyék is az alkotmányos jogtér visszafoglalására sietvén, semmi se szükségesebb, semmi se üdvösebb, mint folytonosan szem előtt tartani azon tanuságot, a mely e nagy tapasztalatból önkényű fölmerül, a mely megyei önkormányzatunk szűkebb életkörében házi politikánk csöndességét biztosíthatja minden fergeteges pörpatvartól, a melynek azon jobb meggyőződés teljes megszilárdulására kell vezetnie, hogy ha oly igények maradtak még fen, a mik méltán követelik kielégítésüket, ha az 1848-diki magyar törvényhozás a megyeszervezés kérdését csak félig megoldva hagyta hátra, ez nem a magyar politika szűkkebltségének rovandó fel, mert hiszen világosan ki van tűzve a cél, mely — a szerencsétlen körülmények közbejöttével nélkül — kétség kívül régóta a végleges megállapításra vezetett volna és pedig összhangzásban a népképviselőt liberalis elvével, összhangzásban az állam és a nép, s főleg a megyék önkormányzati jogainak érdekével.

Semmi kétség, hogy Magyarország államjogi viszonyainak megállapítása, a nagy életkérdések eldöntése után, az országgyűlés legsürgetőbb feladatainak egyike épp a megyei rendszernek minden méltányolható igényekhez szabott végleges megalapítása lesz.

E feladatot már 1848-ban maga elibe tűzte a törvényhozás, midőn határozottan kimondta, hogy a megyei állandó bizottmányok a közgyűléseket illető minden jogot „a megye közönségének nevében” csak addig fognak gyakorolni, míg „a jövő törvényhozás” e tárgyban véglegesen intézkedik, midőn a bizottmányok jegyzőkönyveinek bemutatásával „a megye közönségének eljárásukról jelentést tevé, ideiglenes hatóságukat a megye kezébe leteszik. (1847-ki pozsoni XVI. törvényzikk 2. §. c. d. f. g.)

Ha tehát a még törvényileg tán egészen ki nem elégitett igények zajos föllepítése a megyegyűléseken teljesen kimaradna is napi eseményeink sorozatából, semmi érdek eljátszva nem lenne, mert a mi elvünk az 1848-diki törvényektől mint a közszabadság ma már egyedül élő szellemétől, mint összevisszakuszált köz- és magánjogi viszonyaink közt az anarchiától egyedül megmentő szírtől semmit se tágnitni.

Mi ez elv iránti szeretetünket és tántoríthatlan ragaszkodásunkat akár vérünkkel is készek vagyunk megpecsételni, ha kell, s a testvér nemzeteknek nem kevésbé szolgálhat megnyugtató, hogy ha vannak az 1848-diki törvényekben hiányok, ha van valami, a mit a korszakban túlszárnyalt egy oly időköz alatt, midőn a tán méltányolható igények kielégítésére nem vala hatalmunk; ám másfelől eléggé készek vagyunk tanusítani, hogy — a mire már maguk e kivételes viszonyok felhívják — addig is, a mig a legislatio a megyeszervezetet illetőleg definitív intézkedik, az 1848-diki törvényeknek magasztos szelleméhez óhajunk emelkedni, s hogy a mi koponyánkban a törvény, a jog fogalma nem tapad merev, szolgálai értelemmel a betűhöz, mint ezt ama jövevényeknél s némely soralkba állott bennszülötteknél is tapasztaltuk, a kik a patens-zápor korában a paragrafusok betűszerinti végrehajtásával, fájdalom! egy évtizednél tovább a magyar szent korona területén a köz- igazgatás és igazságszolgáltatásból egy reánk nézve szomorú kamédiát csináltak.

Örvendtes jelenség gyanánt üdvözljük azon körülményt, hogy Kolozsmegye magyar és román lakói a megye szervezést illetőleg a fönnebbi felfogás értelmében már az előleges főispáni értekezleten nézetegységre jutottak egy oly irányelv iránt, a mely rögtön a jogtér elfoglalására vezetett, honnan a megye illetékes szót emelhet, s feliratot intézhet, mely az érdekegység teljes átérzésével, sürgesse a teljes restitutót az 1848-diki alkotmány egyedül jogérvé nyies cikkei értelmében.

Kolozsmegye ezt már meg is tette a Felsőházhoz intézett feliratában, mely e lap mult számában közöltetett, s melyben szigoruan a törvényesség egyedül biztos szempontjából indulva ki, az unió legf. elismerése, követeinknek a pesti országgyűlésre leendő rögtön meghívása stb. sürgettetik.

Perezég se kétkedünk, hogy a többi megyék és székekben is hasonló értelmű felirat szerkesztése iránt fog nézetegység alakulni, s román és szász testvéreink egyiránt átlátandják, miszerint az alkotmányos élet terére lépve, polgári kötelességük legelsőbbike: nyomatékosan hatni oda, hogy megadassék az, a miben a közszabadság egyedüli garantiáját ismerjük fel, a törvény, mely nem lehet más, mint az 1848-diki, miután juiis axioma, hogy a törvényt elavultnak nyilvánítani, vagy bár egy házszálynira is módosítani csak a korona és országgyűlés közös befolyásával gyakorolható jog, már pedig 1849-en innen hirt se hallottuk országgyűlésnek egész mostanig, a midőn már egy helyett háromba is szívesen látnak a magyar korona népeit, csak hogy össze ne simuljanak, s észre ne vegyék, mily erősek ha egyetértenek, és el nem hagyják magukat csábíttatni a törvényesség szilárd teréről.

A szent törvény, s annak alapján a népek szent szövetsége, ez legyen mindyájunk jelszava!

A szabadság magasztos elveinek lehető kiterjesztése, s a népjog boldogító gyakorlati biztosítása, jólétünk, jövőnk ezen garantiájának valósítása, ez legyen törekvéseink célja!

Halmágyi Sándor.

Kolozsvármegye képviselő bizottmányának f. hó 17-dikén tartott ülése, mely reggeli 10 órakor nyitott meg gróf Beldi Ferencz főispán ülése, a harmadik és ez alkalommal utolsó gyűlés volt, a melyen e megye szervezésére vonatkozó alkotmányos szellemű vitatkozásoknak tere nyílt. Megbocsátja nekünk akármik, ha e gyűlés eredményéről teendő egyszerű jelentésünk szerkesztéséhez fogva először is arról emlékeztünk meg, hogy fötisztelendő Fekete János g. e. esperes szíves volt elégtelt szolgáltatni azon neméremelt megróvárt, a mely által a „K. Közlöny” a mult gyűlésen oly vád alá helyeztetett, a mit soha se érdemelt, s nem is fog megérdemelni. Esperes ur a gyűlés megnyitásával, azonnal a jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése után sietett kijelenteni, hogy a „K. Közlöny”-ben semmi a románokat sértő közlés nem történt, s az egész tegnapi intermezzo megbocsátható félreértésnek köszönhető. Fogadja a tisztelt esperes ur köszönetünket a tévedés fölfejtéséért, a melyet a gyűlés minden tagja méltányolt. A mi derék román hazánkfát, esperes Papp Tivadar tisztelendő urat illeti, megnyugtató, hogy talán szükség volna erre — kívánjuk kijelenteni, hogy legkevésbé se engedje magát át azon kellemetlen érzésnek, a mely természetesen szokott fölmerülni minden igazságszerető ember kebelében akkor, a midőn belátja, hogy valakit nem érdemelt vád alá helyezni, tán némi kedvetlenséget okozott. Nem! mi azért nem-kevésbé becsüljük az esperes ur érdemeit, sőt személye és a gyűlés folytán tanusított szép gondolkodásmódja iránti tiszteletünket kifejezve, kérjük, hogy ezután is mindig minden tekintet nélkül mondja ki az igazságot, a mit szíve érez, védje a román nemzetnek alkotmányos és becsületbeli érdekeit azon őszinte jó felfogással, a melyet tanusított a napokban, s a népet és néha felvilágosodott embereket is egy-egy álhirrel könnyen félrevezető tulzongók ellenében, ne sajnálja hathatós szavát emelni és felvilágosítani román testvéreinket, hogy a magyarok öröme általában nem a románok kisebbsítésében, hanem minden lehető érdemeik nyilvánulásának méltányolásában, s mind társadalmi, mind politikai ildomos jogértéktől tiszteltbentartásában áll. Erre kérjük Fekete esperes urat is, a ki szintén egyike azon román hazánkfiaink, kitől a kölcsönös bizalom, kölcsönös becsülés, testvériség és az érdekegység tiszta felfogásának terjesztését illetőleg sokat várunk. És mi reméljük, s nem is fogunk csalódnai, hogy a román intelligencia sorában van még sok olyan férfiú, a kiknek valódi hazafias közremunkálása bizony számíthatunk egy szebb jövő, közös anyagi és szellemi jólétnek, társadalmi és állami biztosságának, a rend, a szabadság érdekében, a mi mindyájunk közös érdeke.

A gyűlés reggeli 10 órától délig tartott, s délután 5 órakor folytatott. Érdekesebb tárgyai és határozatai a következők valának:

Kíváncsnak találattván, hogy a képviselő bizottmány azelőtti napon tartott gyűlésében tárgyalta román beadványra vonatkozó vitatkozás eredménye jegyzőkönyvi kivonat gyanánt több példányban kinyomassék és a többi megyéknek tudomásul vétel s tetszés szerinti alkalmazkodás végett megküldessék, főispán ü. m. lga ez iránt megtette a kellő intézkedéseket.

Indítványoztatván, hogy kiki beadványát stómpoly nélkül nyújthassa be, Zeyk Károly formulázása szerint határozatik, hogy „a kinek kedve van rá, tehet stempelt beadványra, a kinek pedig nem tetszik, csak nyujtsa be a nélkül is, a mely határozat általános deríttséget idézett elő.

Gróf Bethlen János egy esinos beszéddel indítványozza, hogy az uralkodóhoz és a pesti országgyűléshez felirat intézessék az unio stb. tárgyában. Pártolatik, s főispán ü. m. lga azonnal egy bizottmányt nevez ki azon megbízással, hogy délután 5 órára a feliratokat készítsék el, a mit délután aztán fel is olvastak. A feliratokat már mult számunkban közöltük.

A mezei rendőrség pandurok beállításával határozott meg.

A megye területén a mult évtizedi rendszer által felállított cs. k. törvényszékek és politikai hivatalok börtöneiben levő raboknak a megye börtönébe leendő beköltöztetése, s az élelmi költségeknek az eddigi alapbéli fedezése iránt végzés hozott.

Midőn az 1848-ban hozott s tetteg életbe is léptetett törvények, s azokon alapult alkotmányos élet csak az absolutismus hatalma által szakított meg, most midőn a megye ismét elfoglalta az alkotmányos jogtér, egyedül az 1848-diki törvényes alkotmányt tartván kötelezőnek, végzetett, hogy a tisztikar tartsa magát a 1848-ki törvényekhez, s annak korlátai közt gyakorolja a közigazgatási és igazságszolgáltatási hatalmat, köteleztetvén, hogy a törvénytelen, s még fenálló cs. kir. hivatalokkal az átvétel után semmi érintkezésbe nem teszi magát, s törvénytelen adó behajtására nem foly be. Az indítványt m. lgs. Biró Pál derék hazánkfia tette, a ki hogy nem fogadhatta el a főbírói tisztséget, az egész gyűlés (16-dikán) méltán sajnálta.

Még volt egy pár alsóbb rendű kérdés. De csak a törvénykezésre vonatkozott emeljük ki. Erre nézve a. m. k. bizottmány egy bizottmányt nevezett ki, hogy készítsen tervet, mely szerint a hazai törvények lehető megtartása mellett földadatának megfelelően. E terv nyolcz nap alatt be fog nyujtatni.

Ezzel szeretve tisztelt főispánunk gróf Beldi Ferencz ü. m. lga, ki a tanácskozást általában nagy tapintatossággal

vezette, s a kire megyénk méltán büszke lehet, bezárta a gyűlést.
H. S.

M.-Vásárhely, ápril 17. — Ma minden háza kitűzték a nemzeti lobogókat. E város együtt szokta megülni a székek az alkotmányos ünnepnapokat, mely habár mint királyi város külön helyhatósággal bír, de mint Marosszék preterialis helye e szék sorsa által mindig közvetlenül volt érdekelve.

Gróf Tholdalagi Mihályt mint a szék ideiglenesen ki-nevezett főtisztjét fogadták ma 12 óra tájt. A székbeli birtokosság egy része kiszekerezett az érkező elébe a szomszéd Koronka helységig, hol Nagy Sámuel üdvözölte a grófot, utána Hosszu, román lelkész, egy alkotmányos szellemű beszéddel, a román értelmiség élén.

A főtiszt helyett két száz főre menő lovas banderium kísért, harcias alakú székek, kezeikben kis nemzeti lobogókkal. A szép csapatot Bereczki Sándor vezette.

A város végén a város-tanács és polgárság üdvözlését fogadta s viszonzá a megisztalt gróf, kit a városba beérve a kath. clerus üdvözölt a plebánia közelében. Innen a szék házához érkezett meg, hol a reform. iskola ifjúsága az iskolai lobogók alatt sorban kiállítva várta az érkezőket. Ör-vendünk, hogy a főiskolát növendékei számában gyarapodva találtuk.

A székház előtt a banderium közt megérkező grófot b. Bálint J. fogadta a székbeli nemesség élén, kinek rövid, de tárgyiszertű szónoklatát viszonzva, a főtiszt helyet-tessel fölment a szék házához nagy termébe s a Kreise-richttől csak most kiürített szobákat az alkotmányos szer-vezendő tisztikar részére birtokba átvette.

Itt a marosszéki nagyszámú honvédtisztek jöttek egy-kori honvédtiszt társuk üdvözlétre, Tolnai Gábor széktink zászlóaljának hősiességéről ismert Urnagya tolmácsolván baj-társainak rokonszenvét s kívánva, hogy a gróf a mint fel-szentelte volt magát a csatatéren honáért, egy kizdjön most a törvény és igazság békés fegyvereivel a nemzet joga mel-lett. Mely üdvözlést a megisztalt gróf lelkes szavakkal vi-szonzott.

Erre alant megzendült a főiskolai ifjúság zenekara s kellő őszhangzottsággal zengék a szótát Mester K. com-positionja szerint.

Délután népes előtanácskozás volt a szék házában, mely jó nagy markálsággal beült. Az eszmecsere a más-napi közgyűlésen teendőkről folyt s bizottmányt neveztek ki, mely a szervezendő megyei bizottmányba alkalmas egyé-nek névsorát szedje rendbe projektum a közgyűlésre. Ez értekezleten széktink nagyevű jogtudora Dózsa Elek is részt vett, de betegségtől annyira elgyengült, hogy az utóbbi közgyűléseken még oly erőteljes szónok most egy nem hosszú beszéd alatt egészen kimerült. A más napon tartandó közgyűlés előleges constituálása hozatván szóba, a közgyűlés jegyzőkönyvének vitelére ezen törvényhatóság utolsó választott főjegyzője Dózsa Dániel általános fel-kiáltás útján kérészt fel, ki is ezen gyűlésre a felhívást el-fogadta, s ezzel a népes értekezlet eloszlott.

Ápril 18-dikán d. e. 10 órakor gyűltek össze roppant nagy számmal a szék tagjai a Teleki-könyvtár tágos udva-rába, hol gr. Toldalagi Mihály ő mlga az elnöki széket sa-ját programjának elmondása mellett elfoglalván a kinevezési leiratot felolvastatta.

Erre Dózsa D. ad actum felkérte a jegyzőkönyv vi-telére, mint e szék utolsó választott főjegyzője; Cserei Mi-hályra ez ülésre az alkirálybírói tiszt bízott. Dózsa D. üd-vözölve az alkotmányos térer a szék rendeit, kiknek ar-czain a régi derű s vidámság helyett most 10 keserves év szenvedéseinek hervadt nyomait látja, örömet fejezte az alkotmányos visszahelyezés e kezdetén, hol az eredményt úgy vihathjuk ki, ha minden tulzást kerülünk, mert a tör-vény fegyverével vivünk most, oda pedig kitérés, rendsze-retet s szilárd ragaszkodás a törvényekhez szüksegtetik. Áttérve a kinevező leiratra, azt a törvényekkel ellenkezőnek nyilatkoztatta, minthogy a székbeli nemzet egy a Comp. const. 2. r. 1. tit. 17-dik pontja, mint a Leopoldi oklevél 8-dik pontja szerint évezredes őstörvényei alapján a főkirálybí-rók is maga válassza s ezen választási joga ily helyettesi-tés által soha mostanig kockáztatva nem volt. Miután azon-ban a most megbukott rendszer által e szék összekezdete egészen felforgatott, utolsó tisztviselőink jobb része már nem él s így a széket más uton reconstituálni nem lehet, látja ezen alkalmat a szék újra szervezésére, annyivalinkább, mert ezen állás törvénytelenségét maga gróf Tholdalagi ő mlga is beszédében nyíltan bevallotta s megígérte, hogy mi-helyt a szék szervezve lesz, a szék választási joga gyakor-latának útjába nem áll. Ezen ideiglenesség csak addig lé-vén elfogadható, míg a szék szervezve lesz, a választást végrehajthatja. Indítványozta szék a gróf Tholdalagi által elmondott nyilatkozat jegyzőkönyvi nyilatkozatnak kellene kö-zvetni. Marosszék közgyűlése az ideiglenes főkirálybíróvá váló kinevezést a székbeli nemzet választási jogával ellen-kezőnek látja, de a szék alkotmányos életének continuitása megszakadván, az ideiglenességet elfogadni kényszerítse-nek látja addig, míg a szék törvényes organumai beállitva s közigazgatási s törvénykezési ügyei folyamába inditva lesz-nek. Miután gróf Tholdalagi M. ő mlga is állását törvény-ellenesnek nyilatkoztatta, közgyűléstink ebben kezességet lát ugyan a választási jog melletti buzgalma néve, azonban a megválasztandó megyei bizottmány képviselvé az 1848-ki XVI-dik t. czikk értelmében széktink törvényhatóságát, an-nak áll jogában meghatározni az időt, melyben az idegle-nességek meg kell szűnni s a szék közigazgatása vagy a megválasztandó főkirálybíróknak, vagy ha a választás elébe akadály gördítették, akkor törvényeink értelmében az élt-sebb alkirálybíróknak mint dirigensnek adassék át.

Dobai Sándor szót emel s kívánja, hogy kitézzessék azon időpont, melyben a helyettes főkirálybíró lépni tar-tozzék. Kovács Péter Dózsa D. formulázását pártolja, gróf Lázár Mór Dobai indítványát körvonaloza; Dózsa D. ör-vend az általánosság körül egyetértésen, a részletre néve törvényesebbnek látja azt, hogy a megyebizottmány hajtja végre az ideiglenes megszüntetést annak idejében, a mikor

az időt eljöttnek látja, mint azt ha e megszüntetés a hely-ettesítetnek önkéntes kötelességévé tételük. A bizottmány lévén a megyehatóság, az legbiztosabban határozhatja meg a folyvást változó körülményekhez képest, melyik percében szüntesse meg az ideiglenességet s eszközölje a választást, vagy átbizza a közigazgatást az éltsebb alkirálybíróra. Ál-talanos helyeslés követé e nyilatkozatot s sürgették az enun-tiatiót. Felszólalás történt, hogy most ez actusall törvénye-sítsék közfelkiáltás útján a főkirálybírószéket gróf Tholdalagi személyében, mire Komáromi F. azon észrevételt tevén, hogy nem levén a szék választásra hívva meg, e jogot nem is gy-a-korolhatja, csatlakozott a Dózsa formulázásához.

Erre az ideiglenes főkirálybíró a fennebb leirt formu-lázást enunciatla határozatul s ezzel a gyűlés eloszlott, más napra halasztva a bizottmány névsorának megállitását.

A gyűlés roppant népes volt, a nép számát 6000 lé-lekre lehetett tenni, de a nagyszámú székelység magatartása dicseretesen szép volt, semmi zaj, semmi rendtelenség, a leg-szebb esemlék hallgatták a szónokokat s éljeneték meg főbb pontjait. A szónoklatok ildomosak, csend- és rendsze-retők s minden recriminatioktól mentek valának.

Belsőszolnok. Dé z s, ápril 17. — Megyénk és vá-rosumk az alkotmányos ujászületés eseményeitől egyre bul-lámzik. 11-kén a helybeli katolikusok, reformátusok és gör-ög-egyesültek templomában alkotmányos életünk megáldá-sáért hálaitünetet ültünk. Főispán ő mlga mindhárom tem-plomban jelenvolt, úgy az egész város és megye értelmisége. Az oláh templomba a nép nem férve be, a templom kör-nyezetében áhitattal állott míg az istenitisztetnek vége lön. Mindhárom templom közelében az alkotmány megáldására vonatkozó igéknek mozsárgyuk dörögtek s hasogattak a le-vegőt, hogy imáink az égbe jussanak. 10 és 11-dike, mit már e lapokban terjedelmesen közöltem, sátoros-ünnep volt egész környékünkben; mit legkisebb csendzavarás sem za-vart meg. Strömayer járási főnök, kire szarnok eljárá-saiért a nép ingerült volt, csendesen az alkotmányos ünne-p hajnalán tova illant. S más senki sem szurt szemet, de fo-gadom őt sem bántalmazta volna senki, sokkal magasabb lévén a hazafi lelkesedés, mintsem ilyesmivel valaki beki-vánta volna szennyezni. Aztán a magyar nem is szokta bán talmazni lefegyverzett ellenségeit. Ez csak a gyávák tulaj-dona, mit a muszka általi restauratio után keserűen láttunk, de mit hasonlival viszonzni a magyar nemzet lovagiassá-gával össze nem fér. Egyetlen insulstus történt, de az is nem magyar, hanem német által. Egy Czirun nevű sváb susz-termeister, Stadler kerületi főnököt a piacon hivatalársai-val beszélgetni látván, a diszruhába öltözött nemességre nézve, gunyosan nyujtotta kezét Stadler felé s kiáltott: „No szervusz Stadler!“ Pakk dich fort spiezbub! förmédt rá Stadler s ennyiből állott az egész komédia. Táborá pe-dig a törvényeséki elnök egy ablakból nézve a nagyszerű ünnepelet, könyekre fakadt s felkiáltott: „Csak most tu-dom mit tesz a hazát szeretni!”

Főispán ő mlga az egész héten tisztelő testületek és egyének elfogadásával halmozottat. 13-kán városi közgyű-lést tartott, melyben Dézs városa ur rendezéséről folyt a ta-nácskozás. Dézs a régi városi constitutio értelmében a vár-megye főispánja felügyelete alá rendeltetett. 50 tagból álló községi választmánnyal — communitas — birt, mely maga magát teremtette s mely a város hadnagyt a főispántól candidált három egyén közül választá — s választá a senáto-rokat és több városi tisztviselőket. A 48-beli communitas tagjai felől tisztába jöni nem lehetvén, Nagy Farkas pol-gártársunk indítványára az új 50 tagból álló communitas a pozsoni hongyülésen hozott és szentesített XXIII. t. czik értelmében az összes polgárság által határozottat megválasz-atni, mire szavazatszedő bizottmány nevezetvén ki, a vá-lasztás ma estig bevégeztetik s az eredmény egy új köz-gyűlésen ki fog hirdettetni. Ezen új communitas választandja aztán a hadnagyt és a többi tiszteket a főispán felügyelete alatt. Ez az első eset, melyben az összes választó képes-séggel bíró nép alkotmányos jogai élvezetére bocsátottat.

14-dikén a dézsi ev. ref. egyházkerület városunkban részletes zsinatot tartván, a vidéki és helybeli papság espe-res t. Almási Sámuel ur vezérlete alatt tisztelkedett fő-ispán ő mlgánál s mint tractualis curatórt felkérte egyházunk rongált helyzetében pártfogásra s a közelebbi gyűlésen való részvételre. Mire főispán ő mlga velős szavakban választot: hogy az idők mostohasága miatt az egyházi ügyektől félre kelle vonuhia, mert e 12 nehéz év alatt részvéte talán in-kább ártott mint használt volna a volt rendszer embereivel összesimulni s alkudozni elveinél fogva nem állván hatalmá-ban s természetében s idejét a szomszéd Magyarhonban tölt-vén. Azonban most megnyílt a tér, melyen hathat és mun-kálhat az egyház javára s azt egész erejével teendi. Fel-emlité velős beszédében: hogy a testvér Magyarhonban a protestánsok vallásos küzdelme tört legelső réte a hatalom bástyáján, min aztán hazánk alkotmányos ügye is diadal-mason bejuthatott. Dicsőök legyenek őseink, kik törvények s kötések által a protestantizmusnak ilyszertű szerkezetet bi-ztosítottak, hogy ezen szerkezetben a szabadság az elnyoma-tás napjainban menedéket, reményt s biztosítékot találhasson. Végül megígéri, hogy a jelen gyűlésben örömet részt vesz, de minthogy most a megyei szervezettel el van foglalva, hosszasan nem maradhat a gyűlésen. Csakugyan meg is je-lent s a papság által háromszoros éljennel fogadtatott. Rö-vid ideig mulatva a gyűlésből kilépett megyei teendőinek halmozottságát intézendő.

Holnap megyei gyűlés az állandó bizottmány megal-akítására. Nagyszerű vitákra van kilátás, a bizottmány maga magát egészítse-e ki vagy közgyűlés színe előtt s részvéte útján egészítessék ki s illetőleg újból választassék. Az ered-ményről e lapok olvasói sietőleg és terjedelmesen tudosi-tandom. Belsőszolnok már a forradalom előtt Erdélynek egyik faklyavivő és irányadó megyéje volt. Hiszem és bizom, hogy a század szellemétől s a törvények melletti férfias küzde-lemtől s főleg e válságos időkben, midőn ha valaha, most igazán ember kell a gátra, ezután s most sem fogunk utolsó sorban maradni.

Belső-Szolnokmegye. Dézs, április 18-án, 1861. — Előleges közlés. Ma reggeli 9 órakor nyílt meg első alkot-mányos gyűléstink 12 évi közös hallgatás után. Főispánunk meghívó körirata következtében csaknem az egész megye magyar és román ajku birtokossága s értelmisége váro-sunkba sereglett. A tágas megyei terem nem volt elégséges a temérek nép befogadására.

Gróf Mikes Benedek indítványozza, hogy a főispán ő mlga ősi szokás szerint a közgyűlésre meghívassék. Ez in-dítvány közhelyesséssel elfogadatva 12 tagból álló magyar és román küldöttség nevezetett ki — kik gr. Mikes Benedek vezérlete alatt ő mlgát a gyűlésre meghívták — ki szűnni nem akaró éljenzések és szetrejászké között főis-páni széket elfoglalta és a gyűlést egy diplomatikai alapos-sággal és eszméletmótséggal szerkesztett beszéddel megnyi-totta. Azonnal gr. Mikes Benedek, gr. Bethlen Sándor és Róth Pál tartalomdús szónoklatokban üdvözölték és fogad-ták a főispánt, mindenik örömet fejezvé ki, hogy szószerűt, melyre 13 évvel ezelőtt a magyar felelős miniszterium által nevezetett ki, ismét elfoglaltatja.

Főispán ő mlga ennek következtében a gyűlést meg-nyitottnak nyilvánítja, s a mai gyűlésre jegyzőül Rácz Ist-vánt, alispánul Pataki Dánielt és főjegyzőül Nagy Farkast nevezé ki. Ezután a főispán-kinevezés okirata a jegyző által felolvastatván, ezt tudásul teszi: s főispán ő mlgát mint a magyar miniszterium által kineve-zett főispánt úgy kívánják tekinteni, minélfogva új es-küttelre semmi szükség, az akkori eskü folytán vegye át s folytassa a megye kormányát, mi is jegyzőkönyvbe iktat-tani közfelkiáltással meghatározottat.

Ezután a főispáni utasítások jöven szóba, s ezt a jegyzőnek felolvasás végett ő mlga átadván, mi Moga De-meter ur román szónok és gubernialis secretarius indít-ványa s a magyarok és románok összes felkiáltása követ-keztében felolvasás nélkül félretenni határozotuk, s ő mlgát mint a magyar miniszterium által kinevezett főispánt szentesített törvényeink értelmében fogadtuk el, s ezt jegyző-könyvileg kifejezni határozotuk.

Sok román nyelven tartott szónoklat folyt. Szamosuj-várról két kánonok küldetett. Mindenik román az 1848-beli szentesített törvény elfogadásá, az unio és a magyar nemzet-let testvéries és őszinte összetartás mellett nyilatkozott.

Végül az állandó bizottmány 1848-ban kinevezett tag-jai az akkori jegyzőkönyvből felolvastatván, ezeknek jog-continuitása egyértelműleg magyarok és román-ok által elfogadtatott. A bizottmány kiegészítése vé-gett ma délután 4 órára főispán ur által a régi bizottmány-életágjai s a jelenlevő román főbb papság és értelmiség meghívatott.

Egyik szamosujvári román kánonok egy petitiót nyujtott be a főispán ő méltóságához a közgyűlés színe előtt, melyben a románok nemzeti kívánalmait foglaltatnak. Ennek tárgyalása a megalakulandó állandó bizottmány által történik. A főispáni megnyitó beszédet valamint a többi be-szédet a főispán a gyűlés lefolyását egész terjedele-mmel holnap, most e futó összeállitást tájékozással. Megyek az értekezletre, 4 óra megvan.

Aranyosszék, április 15-ikén. Hogy nálunk mily kurtuzál állnak meg a dolgok, s mily fenyegető állást tart a burocratiai rendszer, a mely most már reactionalis szerepet játszik — kitetszik az alább következő, Vinczi cs. kir. járáshivatalból keltezett urgens rendeltéből, mely így hangzik: „A cs. kir. járáshivatal 1036 sz. rendelet folytán értesíti a közönséget, hogy a cs. kir. főkörmányszék a hátra levő adóért, adó restantiáért pro 1861-: pe-dig 861-re meg sem jött az adó-tabella s még az az elő-tível is zavarban vannak az illetők) — és az az előtti évek-ről — minek utánna a közönséges executorok eredményte-leneknek bizonyultak be — elhatároza, hogy a még kü-nlevő adó restantiák katonai erővel hajtassanak fel (!) sie!”

Jelen hó 15-kén kezdve minden faluba (a) 4 s a z a d gyalogság fog küldetni egy kapitány vezénylete alatt, mely század magát kettőssé (2-tőssé) és 4-esével az illető res-tantiariusokhoz beszállásolya, és mind addig ott fog ülni, míg a hátra levő adó be nem lesz fizetve, és az executio költsége kielégítve (e pedig áll minden ebarigán dupla fi-zetésből ide érte a közlegényt, örvetöt, tizedest, ör-mestert, hadnagyt, főhadnagyt és kapitányt.)

Erre való nézt az illető katoná-parancsnokságok a ren-delést megkapták, és működéseket (szép működés) azon falun kezdik, mely legelső restantiával tartozik stb. stb.”

Telát nem elég, hogy eddigelő egy egy ringy-rongy cigány-obstossal harezoltatták a szegény földnépet, s fosztatták meg sokszor műszereitől párnáitól s utolsó fillértől is, hanem most (vajha utóljára!) „1 s a z a d a d” fegyveres katonával fenyegetik túrni eléggé megtanult fegyvereinket. Sejtelmünk nagy, hogy ez is a reactio activatioja, hogy egy elkeseredett végletre ingerelje a népet; de a nép tud-já, hogy ha az ölet kibuzta, huzza ki az ujjot is. — Mi a katonaságot — ha jó — békén fogadjuk, s a mit tehetünk megteszünk, s türlünk csak türlünk, mert tudjuk, hogy az e tio jelszava: „Békétüres”!

Déva, április 16-án, 1861. — Várasnap április 14-én ünnepeltetett nagyszerű pompával Déván a hunyadmegyei főispán ur bevonulása. A piski hídnál, a hová egy roppant nagyszámú népség a főispán urnak eleibe sietett, fogadta-tott ő mlga először gr. Bethlen Olivér ur által a megye ne-vében, azután Csáklányi az idevaló városbíró ur által a ro-mánok nevében román nyelven. Az izraeliták is, ugyanott dr. Fischer ur vezérlete alatt üdvözölték a szeretett vendéget; és ezen alkalomnál ugyan is tisztelt dr. Fischer ur az izraeli-ták nevében e következő üdvözlőszót mondá, mely köztet-szésre talált:

Méltóságos főispán ur! Az alkotmányos élet ujászüle-tésének, a haza ujjaatalkulásának Déva város, Hunyadme-gye és a haza minden lakója szívükből és lélekből örvendez. Örvendezhet pedig teljes joggal, mert a haza, azon mind-egyiknek közös édes anyja, azon minden becületes hazafi-nak legdrágább kincse, mintegy tizenegy éven által sinlődő nagy betegségből, az isteni jótékony gondviselés által ujon-

nan fellábadott. Örvezdhetnek pedig e megye lakói azonkívül különösen azért, minthogy azon jeles honfiaink sorában, a kik a hon java előmozdítására hivatva vannak, méltóságokat is, mint e megyének közbizodalomban álló szertett férfit üdvözölni szerencsésük van.

E megye lakóit azon örvedetes remény kecsegteti, miszerint méltóságod ügyes tapintata, közbizodalma és igazságszeretete által az egyetértés e megyében megszilárdulni és boldogsága virulni fog.

Méltóságos főispán ur! Az izraelita is nem ugyan mint külön nemzetiség, hanem csak mint vallástestület, de mindamellett mintegy természeti polgárisága a baba egészének; az izraelita is tehát a kinek érzetét méltóságod előtt tolmacsolni szerencsém jutott, nem kevésbbé mindezeknek szívéből és lelkéből örvedez. Tudván, miszerint az alkotmányos élet ujjauszilletésével is egy reményteljes újletre, egy boldogabb jövőre születendik meg; tudván, miszerint azon a népek boldogító hatalmas korszellem az ő kétezerdes bilincseit is szétzuzandja, s őt az egyenlőség és testvériség közös egyletébe szeretettel fölveendi; tudván végre, miszerint az általános szabadság beköszöntésével az ő forrón várt óhajta magát a haza elismert fiának nevezhetni, valahára tényleg valósnál is fog.

Méltóságos főispán ur! Az izraeliták e megyében kiesi számú ugyan, de mindazonáltal nagy az áldásimája, melyet a haza boldogságára és méltóságod közhasznú működésére a mindenható Istentől esedezend.

Fogadj el kegyesen méltóságod mély hódolatunkat és azon öszinte nyilvánítsunkat, miszerint mi a haza hí fia vagyunk, leszünk és megmaradunk.

Éljen a haza! Éljen az alkotmányos király! Éljen a testvéri egyetértés! Éljen az egyenjóság! Éljen Hunyadmegye közszeretett főispán ő mlga báró Nepcsa Ferencz!!

A főispán ur nyájában megköszönt ezen neki hozott üdvözlöt és meleg szavakkal az izraeliták iránti rokonszenvét kifejezé.

r. l.

Felszólítás a magyar haza törvényhatóságaihoz. Az erdélyi muzeum-egylet egyik főfeladatának tűzven ki magának a magyar nemzet nemzeti létére vonatkozó minden történelmi adat egybegyűjtését és az utókór számára megőrzését, tisztelettel kéri a haza minden t. cz. törvényhatóságait, hogy a jelen fontos időszakra vonatkozó kibocsát ványaikat és körleveleiket az erdélyi muzeum okmánytára számára megküldeni és a jövőre is e közlemények megküldését a hazai tudomány érdekében elrendelni és folytatni sziveskedjenek. — Koolozsvárt, április 16-kán 1861.

Az igazgató választmány.

XI. Közlemény. A Koolozsvárt létező erdélyi nemzeti színház állandósítására tett adakozásokról. (Folytatása.) — 486) Gazda Zsigmondné (Kémer) 10 frt. 487) Bölöni Sámuel 1 frt. 488) Gazda Mihályné 5 frt. 489) Egy valaki 28 kr. 490) Baló József 2 frt. 491) Orbán Miklós 2 frt. 492) Viski László 2 frt. 493) Szigligeti Jolan és Anna 5 frt. 50 kr. 494) Pákei Lajos és neje 100 frt. urb. p. 495) Gyergyai Ferenczné 100 frt. urb. p. 496) Tóth Zsigmond 50 frt. urb. p. 497) S. M. 50 frt. urb. p. 498) Bodola Sámuel és neje Antal Susanna 100 frt. urb. p. 499) Sárkány Ferenc 5 frt. 500) Seres László 20 frt. államkölcsön p. 501) Biró Lajos 100 frt. magány kl. 502) Biró Lajosné 100 frt. m. kötl. 503) zetelaki Szabó Ferenc 100 frt. m. kötl. 504) P. Horváth Mihályné br. Inezdi Mária 50 frt. m. kötl. 505) P. Horváth Ödön 50 frt. m. kötl. 506) Bors Albert 50 frt. m. kötl. 507) Bors Albertné 50 frt. m. kötl. 508) Gráczik József 50 frt. 509) Dévai János 20 frt. (Folytatjuk).

KÜLÖNFÉLÉK.

— Az ideiglenes királyi kormányzók, folyó hónap 15-én tartott ülésében, kebelében alkalmazandó következő fizetés és tiszteletbeli fogalmazó gyakornokokat és fizetéses innokokat nevezett ki: fogalmazó gyakornokok, fizetéssel: Sala Samu; Konez László; Tompa Károly; Mátéfi Károly; Filker ifj. Elek; Veszprémi Antal; Grúz Albert; Szabó Béla; b. Apor Zoltán; b. Conradshelm Guido; Tirezka Gyula; Wilhelm b. György; Bartolomei János; Nemes Péter; Brenesán Sándor; Bodor ifj. Pál; Vayda Otto; Ponori Sándor; Fogalmazó gyakornokok — tiszteletbeliek: gr. Bethlen István; Quardasoni József; Gyárfás József; Filep Elek; Bergeiter Gusztáv; Sebestyén Mihály; Szilvási Béla; Grois ifj. Gusztáv. — Fizetéses innokok: Sinkai Sándor. I. osztály: Szigethy Zsigm. Dévai Ján. Nagy Ant. Bothos Ist. Bartha Móz. II. osztály: Szilágyi Samu. Reich Józ. Czikmántori Ján. Syntzki Ján. Kovács Mih. Groze Ján. III. osztály: Farkas Józ. Dézsi Sánd. Szacsvai Ferd. Czinthe Mikl. Szabó Károly (dálnoki). Nesztor Józ. IV. osztály: Simó Ferencz. Rácz Kár. Haupt Józ. Kozma Laj. Bodor Elek. Benő Sánd. V. osztály: Pap Ján. Kovács Józ. Gál Ign. Miske György. Teslák György. Végh Józ. Murát Már. Dietrich Amád. Ménasági György. Pál Jakab. Balázs idős Kár. Krizbai D. Mikl. Barkó Kár. Bogdánffy Ferencz. Borbély Ant. Gombás Kár. János Gyergely. Csibi Gyergely. Leményi Demeter és Fogarasi Dani.

— Alsó-Fehérmegyében f. évi ápril 25-dikén fog tartatni az előleges értekezés, a megye szervezés ügyében.

— A félhiv. „Sürgöny” a következőt óvást közli: „Mintán Magyarország viszonyainak alakulásáról a legközelebbi napokban a hírlapok különféle tudósításokat hoztak, melyek az országbirónak személyes hatásával összekötöttebbé hoztak, a nélkül, hogy ő arra szóval vagy tettel alkalmat adott volna; más oldalról pedig az ebbeli tudósításokra oly helyreigazítások következtek, melyek elutasító jellemet bitorolnak s oly látszatot negyeznek, mint-ha a törvényhozás illetékessége tartozó kérdéseknek egyoldalú s idő előtti eldöntése szándékoltatnék: azon általános aggodalom keletkezék, hogy létezik valamely jogosulatlan irány, melynek célzatai tisztán ki nem vehetők,

mely azonban az országgyűlés tárgyalásaira zavarólag s akadályozólag hatni törekszik. Fel vagyunk hatalmazva ez irányu célzátok ellen ezennel óvást tenni.

— A „Sürgöny” bécsi levelezője írja: A birodalmi gyűlés felső házára nézve a kinevezések már megtörténtek s a legközelebbi napokban közzé fognak tétetni. A mint hallom, elvileg kimondatott, hogy a magyar peereket nem fogják meghívni, csak Benedek s Haller urakat illetőleg tétetett kivétel, kik mint tábornokok lesznek hivatalosak. A horvát nagyurak igénybe fognak-e vétetni, nem tudom, mert éppen hallom, hogy a magyar felsőház megjegyzései következtében a horvát regalisták kir. levelek által fognak a magy. országgyűlésre meghívni; egyébiránt tudva van, hogy a horvátoknak híre itt nem is jobb a magyarokénál. Az István főherczeg zászlóaljának eltávolítását kéro zágárral küldötték — tagadó választ kapott.

— Közelebbiről jelent meg az osztrák örökös tartományokra tartozó protestans-ügyi cs. nyiltparancs, melynek mi csak most juttathatunk helyet, most is egyedül Tirot illető pontjának kedvéért. Tirolban ugyanis, mint tudva van, eddig a protestansok vallásgyakorlata nem volt megengedve. Most, mint a többi osztrák örökös tartományokban, a tornyok építését s harangok használatát, az egyházi ünnepeiket, könyveiket s irataikat illető minden korábbi megszorítások — megszűnnek, az elnököt s a főgyháztanács tagjait a császár nevezi ki. A közzsint által hozott egyházi törvényeknek is szükségessé a császár szentesítés. Külföldieknek egyházi és iskolai célokra meghívása csak a miniszterium beleegyezésével szabad, hol a vallás- és közoktatási ághban külön osztály fog alakítani, melynek tagjai protestansok lesznek. A házassági kérdésekben egyelőre a polgári törvénykönyv lesz a határozó. (M. O.)

— Triest, ápril 13. Az istriai országgyűlésen a birodalmi tanácsosságra való választásoknál Parenzoban 20 szavazati jegyre ez volt írva: „S e n k i.” Ez országgyűlésre mind ösze 30 szavazati jegy jöven: következőleg az istriai országgyűlési képviselők kétharmada a birodalmi tanács ellen szavazott. Ezenfelül az országgyűlés a hódolati föliratot is elveté, s e helyett az ország kívánalmait és szükségait tárgyzó emlékirat beküldését határozta el.

— Lemberg-ből írják f. hó 11-ről: A varsói újabb események miatti aggály és gyszát itt általános. Elhez járulnak még az e koronaországok különösen érdekli nyomasztó viszonyok, például a sajtó korlátoztsága. Az iten megjelenő „Przedla Powszechny” című lap három hónapra felfüggesztetett a helytartóságtól, azon állítólagos okból, hogy e lap az egykori Lengyelországban az osztrák kormány intézményei ellen következetesen és makacsul agitált, s az ausztriai birodalomtól ez országgrész elszakasztani óhajtó nézeteket táplált. A „Czas” színtén ezen sorshban — három hónapigani felfüggesztésben részesült. Végre a harmadik független lengyel lapnak, a „Glos”-nak a helytartóság szigorú megintést küldött, nehogy a kormánybármely organumai ellen szót emelni, s a varsói dolgokról okoskodni merészellen és általában Lengyelország ügyeiről ne írjon: különben társaihoz hasonló sors érendi. Innét még a saját magunk országgyűléséről sem olvashatunk egyebet, mint a leMBERGI hivatalos német újság országgyűlési jelentésének szóserint fordítását. — Képzeltető, hogy ily eljárás Gácsországi lakóiban a kormány iránt nem nagy rokonszenvet gerjeszt.

— Z á g r á b b ó l táviratozzák az „O. u. W.”-nek, ápril 15-ről: Az országgyűlés megnyitása előtt jegyzőkönyvbe vették, hogy jövőre a bánt az országgyűlés hármas felterjesztés után kell, hogy a király kinevezzé. Ezután megesküdt a bánt az alkotmányra. Beszédét lelkesedéssel fogadták. Reményét fejezte ki az ország épségének visszaállítására iránt. A szerémi, fimeit és dalmatiai követek nem érkeztek meg. — A g r á c z i gazdasági egylet közlakomáján ünneplés felköszöntés történt a lelkes testvér nemzetre a m a g y a r r a, mely a szabadságnak legelső és leghatalmasabb előhazerosa. — írja a M. O.

— A macskazének egymást érik. Közelebbiről Haast, Törököt — Pesten — dr. Dergezt — Bécsben érte ily szerencse, most meg D o b e s t r ö l írják, hogy egy tisztelői f. hó 12-ken ily zenével bucsuztatták el. Ez a Dobest volt, ki a sok között a Széchenyi requiemét komediának mondá, a keze alatti hivatalnokokat a magyar ruha viselésért hivatalaiktól megfosztotta — s mint egri cs. kir. törvényszéki elnök sokféle érdemeiért királyi tanácsosi ranggal jutalmaztatott.

— S c h u s e l k a számára nálunk Magyarországon is gyűjtik a tisztelet adományt. Így a Pesti napló szerkesztése 50 fralt járult.

— A „Vas. U.” szerkesztőjéhez egy felföldi német városból levelet intéztek, melyben felkérlik, hogy mintán eddigi német neveik magyarra átváltoztatását határozzák — hazaíás szándokuk végrehajtására nyújtson segédkezet; írjon ösze legalább 30 névből álló jegyzéket; tekintettel levén, hogy a nevek rövidke s könnyen kimondhatók legyenek; minthogy ők neveiket nem átfordítani, hanem tetzés szerint választani akarják. — A szerkesztő megígérte.

— A „P. N.” írja: „Mint biztos kútforrásból értesítünk, sem Pulszky Ferenc megválasztott szécheny-kertületi képviselő, sem Simonyi Ernő privige-kertületi képviselő nem kaptak eddig salvus conductust, sőt Pulszky Ferenc báró Vayhoz írt levelére a külügyminiszteriumtól egyenesen tagadó választ nyert. Most már a képviselőházhoz fognak fordulni, hogy az sürgeesse a szabad menlevél kiadását.”

— A „M. O.” bécsi levelezője szerint, a magyar cancelláriában már írják a kir. meghívó leveleket a horvát-slavon mánások és hatóságok számára. Bár sietnének minket erdélyieket is meghívni, különben hivatalnál is megtalálhánk jelenni ott, hová minket szent törvények hívnak. — Párisból írják, hogy Sipa báró parancsot küldött Pestre, hogy istállót Balabine orosz és Monstier marquis franciaia követ fogatái számára készítsék el.

— Székely-Keresztúrról, ápril 13-ról írják nekünk: Tegnap érkezett főkirálybiránk Dániel Gábor ő mlga. Érkezését előre nem lévén értesítve, csak megérkezte után — utólagosan sietünk üdvözölni. A vidék értelmisége véleményét S e b e s s i J. ur tolmácsolá röviden,

velősen, a város nevében az ősz Nagy J. szónokolt, az ifjuság és tanodai személyzet tiszteletét, érzelmeit tanár Marosi G. ur fejezte ki. A megtisztelt tiszta honfias érzelmeivel felett, elvéhez — Magyarországi egységitéshez — hűn a nemes igények kielégítésére törekvésit ígerte s a közreműködést kérte, mert nemzetünk ügyének minden előtt szent és egyedülnek kell lennie. Este önkéntes kivilágítást rögtönzött a honfias öröm s diszlakoma volt t. Papp J. ur házában, hol jelesünk, a honfias törekvések, czélok, távolléők, ott voltakért (Dániel G., gr. Haller J., b. Orbán B.) lelkes felköszöntések hangzottak.

— Nyilt t é r. Felelet Szentiványi György urnak. A Koolozsvári Közlöny 57-ik számában közzé bocsátott felszólítására válaszuk ez:

Ön saját nyilatkozata szerint Kozma Vazul urnak 4 forintot küldött két Széchenyi arczképért. Ez a pénz tehát nem hozzánk, hanem Kozma Vazul ur kezébe jött. Kozma Vazul ur június 2-kán 1860 (mint könyvünkben be van jegyezve) a Széchenyi-kép „egy” példányért 2 frt. 50 kr. krajczárt fizetett azon meghagyással, hogy egy példány Széchenyi-képet Szentiványi György urnak küldjünk postán. Megjegyzendő: hogy 1 kép ára, mint többször hirdette volt, bérmentve, postán küldve, 2 frt. 50 kr. A postai térítvény szerint a kép elküldetett; azt Szentiványi György ur is elismeri. A még szóban levő 1 frt. 50 kr. Kozma Vazul ur kezében maradt. Szentiványi György urnak levélből fölhívására Kozma Vazul urat felszólítottuk, hogy a dolgot hozza rendbe, ugyanezt akkor Szentiványi György urnak is megirtuk. Csodálkozunk, hogy mindezek dacára Szentiványi György ur, miért szölit föl minket, midőn az ő 1 frt. 50 krja nem nálunk, hanem Kozma Vazul urnál lehet s még nyilvános uton is követel számadást oly öszvegről, melyet nem hozzánk hanem máshoz intézett. Pest 1861 ápril. 14. H e c k e n a s t Gusztáv könyvkiadó hivatal.

POLITIKAI HIREK.

— A v a r s ó i szomorú események mellé a lapok még a következőt beszélik: Egy orosz tiszt azon rendeletre, hogy csapatját a nép megtámadására vezesse, vonakodott a fegyvertelenekre rohanni, hanem eltöré kardját és vállrojjait lesgazgatva messze dobá magától. A derék férfi e nemes tette után rögtön elfogták s a haditörvényszék alá hálva itélvén három óra múlva agyon lötték. A nem lengyel szüléstű vértant P o p o f f n a k hitták; százados volt. — Megtörténvén a vérengzés — írják továbbá — még a k o z á k o k is gunyszavakkal illeték öldöklésből visszatérő társaikat s a mint diadalal a várba vonultak, szemökre lobbanták vitézségüket, melyet a védtelen nők és gyermekek ellenében kiintettek. A győzelmek erre ártatlan vértörő párlógó gyilkaitak bajtársaik ellen fordíták — s oly dühös öszelteközés keletkezett, hogy galogsággal kellett a rendet helyre állítani.

— A közvélemény Pétervárott is rosza a varsói szomorú és eredménytelen vérengzéseket.

— Montenegro. Itt nagyban készülnek háborura. Minden montenegróinak el kell magát látnia a meghatározott számú töltényekkel, két kovával és egy pár új bocsorral. Az első felszólításra mindenkinek jelentenie kell magát az illető decuri-nál, ki aztán elvezeti embereit a szárazoshoz. — A 3000 török katonával Sutorinába segítségment fragát az orosz konzul által tett tiltakozás folytán nem köthet ki osztrák területen. És így Grahovo déli része a tengerparttal egyetemben Montenegro kezében van és Ausztria a száraz részen elveszté összeköttetését. A montenegróiak, mint mondják, mítsem akarnak tudni a Törökországgal kötött szerződésről és az osztrák katonaságnak sem engedik meg, hogy az ujonan szerzett területre tegye lábát. Ha Dragalj városocsa (az osztrák, török és montenegrói határszélek egyesítő pontján) nem fejt ki a legnagyobb éberséget, akkor Risan kerület is veszve van, melynek lakosai a kereskedelmi forgalmat illetőleg, inkább Montenegrohoz vannak utalva. Az Ermaica kerület azon járatta eszté, hogy a Spicatól Barig kinyuló területet elfoglalja, de minthogy a bar-i kikötőben egy török és egy osztrák fregát horgonyoz, fehogott szándékával.

— Az Ausztria és Poroszország közti viszony mivolta többé nem titok. Néhány hónap óta Frankfurtban a szövetség hadiszervezete s több ezzel összefüggő katonai-politikai érdekek fölött egy vegyes bizottmány volt, kinevezve, a melynek működésétől fontos eredményeket ígért. Némethonnak nemcsak katonai, hanem politikai egysítésére nézve is. A németek nagy eleséggel hallják most, hogy az a bizottmány minden eredmény nélkül öszlott el, egyedül azon vizsgálaton bizonyosságot hozván napfnyére, mikép a legközelebbi mult tapasztalásai s a közel jövő veszélyei se voltak képesek arra, hogy a két német nagyhatalom közti véleménykülönbséget s féltékenykedést eltávolítsák. Poroszország mint mondják igen sokat, csaknem kizárólagos katonai dictatorságot igényelt magának Németországon, Ausztria szintén nem maradt hátra a sokat igényléssel. Egy német lap egyszerűt okoskodása szerint, ha már csakugyan közös veszély fenyeget két embert, a nagyobb engedékenységtől várható, ki a veszélynek inkább ki van téve.

— Párisban nagy sensatot csinált egy röpirat: „Letre sur l'histoire de France.” E mű, Napoleon herczeghez intézett levél alakjában tiltakozik azon vádak ellen, melyeket utóbbi senatusi beszédében a bourbonok ellen emelt. Szerzője Aumale, Filpő L. harmadik fia. Hangja ugyan csak nyilt és őszinte. Első benyomása mély bámulat volt a fölött, hogy megjelenését nem akadályozták. Mint a Köln. Z. utóiratilag jelenti, híre terjedt, hogy a munkát lefoglalták. Ennek folytán egy példány akkor este kelt 5, 10, sőt 20 franczjára is. Hogy a röpirat hatást csinált, nem annyira politikai alapjáért történik, mint a benne foglalt sok személyes célzásért és vádért, melyekkel az Orleans-ház képviselője, a napoleoni eszmék elleni hadjáratát kíséri. E röpirat következzése csak az lesz, hogy a császár Napoleon hg. vagy más egyenes közlöny által még határozottabban fog nyilatkozni a democrat politika mellé.

Ujabb. — Az Orosz- és Lengyelország-ból Párisba érkező hírek nagyon nem kedvezők. Thounel köriratot bocsát közre, melyben a külvilágnak lévő francia képviselőket azon politikáról értesíti, melyet a francia-kormány Lengyel- és Magyarország irányában követ és követni fog. — Eddig 40,000 orosz katonát volt Varsóban, most e számot 85,000-re emelték. Az orosz-kormány azon hatást, melyet engedményei tettek, egészen elenyészlette. Irják ugyan, hogy a császár a legáldottabb szándéku ember, de környezete nem olyan, mely erkölcsileg tudná azt biztosítani, mit az anyagi erő használata csak elront. — Varsóba 14-én mintegy 1000 paraszt érkezett, mint mondák, segélyül testvéreiknek, kiket gyilkolnak. A tartományok izgatottak, mindenfelé katonai csapatok mentek szét. Ujabb tudósítások Volhyniában is nyugtalanságokról írnak.

— Turini tudósítások szerint az északi-Olaszországban állomásozó sereg négy központra vonatik, a Mincióhoz, Bologna és Piazenza mellé, Lamarmora és Cialdini tábornokok parancsnoksága miatt.

— Nápolyban Rómából érkezett 40 egyéni elfogtak s veszélyes papírokat találtak náluk. 20,000

fegyvert, melyek ott kirakandók lettek volna, nem talál a rendőrség.

— Szerbia fejedelme jegyzéket szándékozik intézni az európai nagyhatalmakhoz, melyben indokolni igyekszik azon követeléseket, melyeket a portához intézett és a melyek Garasanin volt szerb miniszter stambuli küldetését okozták.

— London, ápril. 18. Palmerston a lord major által adott lakomán tartott beszédében Angolország küldetéséről szólva ígérte, hogy minden befolyását a béke fenntartására fordítandja. A continens függő kérdései becsülettel oldhatók meg. Hiszi, hogy a dicsteljes mű, Olaszország egysége, gát nélkül létrejövend, s hogy az 1861 év békében foly le.

— A „Patrie“ pesti levelezője Erdélyről is szólván, valószínűnek tartja, hogy az országgyűlés ki fogja jelenteni, miszerint addig határozatokat nem hozhat, míg az erdélyi és horvátországi követek meg nem hivatnak.

— Triest, ápril. 17. A helytartó az istriai országgyűlésen személyesen megjelent s tegnap a birodalmi tanácsba küldés tárgyában második választási kísérletet létezett. Ismét 20 „nessuno“ (senki) fel-

íratu szavazat adatott át. Ennek folytán az országgyűlés azonnal elnapoltattott.

— Bécsi hírek szerint b. Hübnér több rendbeli értekezletet tartott Schmerlinggel. Tény, hogy a miniszteriumba lépése szóban forgott; noha e részben megegyezést eszközölni mindeddig nem sikerült. — Hübnér ugyanis — Schmerlinggel ellenkezőleg — a német-szláv tartományok közös képviselőtét óhajítja, külön Magyarországtól és mellék-tartományaitól. Mint a „Parl. Corr.“ írja, folyvást tart a küzdelem egyfelől Schmerling és társai — másfelől az udv. cancellária között.

— Vukovár, ápril. 18. Az 1847-dik évi mód szerint a zágrábi országgyűlésre megválasztott követek, gr. Khuen Henrik és Zsvikovics alispán azon utasítást kapták, hogy csak a Magyarországhoz való csatlakozás értelmében működjenek. A két követ 19-dikén reggel érkezik Pestre.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

H I R D E T É S E K.

NEM HIVATALOS.

(120)

Eladó zongora.

Egy Schweighofer-féle legjobb karban levő új zongora jutányos áron eladó. Értekezhetni felőle Stein János könyvkereskedésében.

(122)

(1-3)

(121)

(1-3)

Egy, a magyar, német és román nyelveken egyaránt járatos, cenzuráját még a 48 előtti alkotmányos időben az akkor fennállott királyi táblán letett stallumos ügyvéd, ajánlja magát jövőre is a n. érdemű közönség partifogására. — Akármilyféle perek folytatása végett értekezhetni saját belmagyarutczai 417 szám alatti szállásán.

Ezen szabad királyi Kolozsvár városi területén, a két viz közti tizedben 382- és 386 szám alatti létező, nagy kiterjedésű telkek, a rajtok táblázott új épületekkel — igen kedvező feltételek mellett örök áron eladók. — Értekezhetni irántuk a helyi lakó tulajdonossal.

STEIN JÁNOS

könyvtárusnál Kolozsvárt kapható:

(Carolus Szász de Szemeria)

Sylloge tractatum

aliorumque actorum publicorum historiam et argumenta D. Diplomatis Leopoldini resolutionis item quae Alvincziana vocatur illustrantium.

Kemény kötésben ára 2 frt.

Erdélyhoni jogtudomány.

Írta DÓZSA ELEK, jogtudor.

Első könyv: Erdélyhoni közjogtan. Második könyv: Magyar magánjogtan. Harmadik könyv: Magyar pertan.

A három kötet ára 6 frt o. é.

Vidéki megrendelések azonnal a legpontosabban teljesítetnek.

Magyarország alaptörvényei

közjogi fejtegetésekkel és fölvilágosításokkal

Írta egy Jurista. Ára 1 frt.

A szolgabírói hivatal.

Írta Zsoldos Ignác, magy. acad. rendes tag.

I. kötet. Törvénykezési rész. Harmadik kiadás. Ára 3 frt.

Törvénytudományi műszótár,

közrebecsátja a magyar tudós társaság; második bővített kiadás, 2 frt o. é.

ELEMENTA

juris prudentiae hungaricae

per Alexium Kövy; ára 3 forint.

Jus Transilvanico Saxonum

Auctore Lad. Nagy. Ára 1 frt 80 kr.

A gyakorlott vadász,

vagy:

ismertető a vadászat körében,

általános észrevételekkel a vizsla oskolázás, kopó, agár, közönségesebb ebnyavalyák és vadjaink természetére nézve, vadászati szempontból, ön tapasztalásai után írta M. Sz. F. Ára 1 forint.

(55)

21/4 1861.

(3-11)

Cs. kir. osztrák legfelsőbb szabadalommal és porosz királyi legfelsőbb jóváhagyással

Dr. BORCHARDT

illatos

orvosi

NÖVÉNY-SZAPPANJA.

melyet a legtekintélyesebb orvosok és magán-személyek hiteles véleményeik szerint mindekkor egy szappan sem közelíti meg úgy előnyére, valamint gyógyerejére nézve; úgy szinte meglepő hatásúval fogva minden, még évhosszat elhanyagolt bőrről is, valamennyi ilyenmü gyártmányok közt első helyen áll; ez nagymennyiségű növényi, nevezetesen illatos és aetherolajos anyagokon kívüli ásványi alkatrészeket tartalmaz, melyek ezen szappannak hatását sajátosságossá és jellemzővé teszik. Egy kísérlet mindenkit meggyőzend, és neki e szappan használatát napi szükségé teendő.

Dr. BORCHARDT növény-szappanja mindig csupán fehérben zöld írással nyomott, s ugyan e nevű bélyeggel pecsételt eredeti csomagokban 42 krajval osztr. értékben árultatik, mire — a sokszoros utánpótlások miatt — pontosan figyelni kell.

Dr. SUIN de BOUTEMARD

illatos FOG-PASTAJA,

a legalkalmasabb szer a foghús és fogaknak egészségre fenntartására, fogakon képződő elődi állatkáktól, gombácskáktól úgy szinte a fog-borkótól megszabadítására, a fogaknak fájdalommentes és ártatlan módon való megfélértésére, a máz megtartására, minden rossz szagnak a szájból eltávolítására, úgy szinte a rothadásnak ellenállni, a kinzó fogfájdalmaknak elejét venni, a foghúst erősíteni és szilárdítani, a fogak kilyukadását meggátolni, s a lélekzést kedvesen fölűdíteni. — Ezen elismert czélszerűsége által nyer Dr. SUIN de BOUTEMARD fog-szappanja folyvást növekedő híres elismerést a leg-távolabbi körökben is, mert ez azok által kik csak egyszer is használták különös előszeretettel mindig örömet fog véteni.

Dr. SUIN de BOUTEMARD fog-pastája 1 és 1/2 darabokban 70 s 35 krajval adatik el, és vörös és arany bronzal díszített borítéka hátulján Dr. Suin de Boutemard családi czimerét és névalírását viseli, mire — ezen czíeknek is szemlatomásti sokszoros hamisítása miatt — méltóztassék figyelmet fordítani.

Valódi minőségben kaphatók egyedül csak

Kolozsvárt: Wolff J. és Khudy J. gyógyszer. Abrudbányán: Ferenczi Mihály; Beszterczén: Kelp Ferencz és Dietrich & Fleischer; Brassóban: Stenner F.; Déván: Buchler A. Enyeden: Bisztritsányi A.; Erzsébetvárosban: Schmidt A.; Hátszegen: Mátéi Béla gyógyszer; Károly-Fejérvárt: Ruzs János; Köhalomban: Melas Ed. F. gyógyszer; Maros-Vásárhelyt: Fogarasi J. D.; Medgyesen: Vándory & Brandsch; Ségessvárt: Misselbacher J. B.; Szamos-Ujvárt: Placintár és fia gyógyszer.; Szász-Régenben: Wachner Traugott; Szászsebesben: Weissgrtel Ad. G.; Szebenben: Zöhrer J. F.; Székely-Keresztúron: Binder Márton; Seps-Szentgyörgyön: Vitályos Béla; Sz.-Udvarhelyt: Kauntz J. A. gyógyszer.; Szeredán: Goszay A.; Tasnádon: Szongott Jakab; Tordán: Velits G. és Wolff Gábor uraknál.

(123)

(1-)

Kolozsvártt KOZÁK EDE fűszerkereskedésében mindig friss minőségben kapható:

magyar és francia LUCZERNA mag, LÓHER- (Steier Klee), REIGRAS-, MUHAR-, BÜKKÖNY-, BURGUNDI takarmány RÉPA-, tarló RÉPA-, ÁKACZFA-, EPERFA- és mindennemű veteménymagvak.

Az általánosan kedvelt s orvosilag sikerrel elismert

STEIER FÜNE D V

mell betegeknek.

Használati utasítással együtt, egy üveg ára 87 kr., két üveg bepakolása 20 kr.

Krombholz orvostudor

GYOMOR-LIKÖR.

Ez oly szerencsésen összelegyített vegyület gyógyerejű növényekből készül és különösen az emésztő szervekre igen jó hatású, ajánlható pedig üdvös kísérőnek vadászaton, hegységi kirándulásokon és uton, és mint gyomormellegítő igen jótékonyan foly be az egészségre.

Egy üveg ára 52 kr., két üveg bepakolása 20 kr.

ENGELHOFFER G. J.

gyógyerejű havasi növényekből készült izom- és ideg-essentiája.

Külső használatra csúszos arc- és izfájdalmak, fejfájás, szédülés, fülzugás, keresztcsont-fájdalmak, tagok gyengesége, főleg nagy megerőltetés és nagy menetek után, általános testgyengeség, oldal-nyílalás, aranyer bántás talmak ellen, és különösen alkatrészek gyengülése ellen.

Az izom- és ideg-essentiá, egy üveggel 1 ujfrtért,

használati utasítással együtt, valódián egyedül kapható:

Kolozsvártt Kozák Ede fűszer-kereskedésében.